

Retten til demokrati

At kunne deltage i demokratiet, er en fundamental menneskeret og denne mulighed skal også foreligge for mennesker med handicap.

At kunne deltage i demokratiet kræver tilstrækkeligt overskud, fysisk såvel som mentalt, til at engagere sig i samfundsendagerende aktiviteter, frivillige foreninger eller andre fritidsinteresser. For nogle mennesker med handicap betyder det et særligt behov for at der sikres ordentlige vilkår for at kunne engagere sig i demokratiet, herunder fokus på tilgængelighed, mulighed for ledsagelse eller personlig assistance og at der levnes overskud nok til at kunne deltage i demokratiet, når der udmåles, hvor mange timer et menneske kan levere fx i forbindelse med et fleksjob.

Særligt i perioder, hvor sparehensyn vægtes højt, er det vigtigt at sikre et fokus på at demokratiet er for alle mennesker i Danmark og at alle kan få indflydelse på hvordan vi skal forme fremtidens samfund. Sammenslutningen af Unge Med Handicap ønsker et særligt fokus på nedenstående forhindringer for et sundt demokrati.

Skrevne informationer skal være tilgængelige for alle:

At være velinformeret om det samfund man er en del af, er yderst nødvendigt hvis man skal engagere sig i og bidrage til det. På trods af dette er eksempelvis mange hjemmesider i høj grad utilgængelige for mennesker med handicap. Mennesker med synshandicap kan ikke navigere rundt og der bruges et så kringlet sprog så fx mennesker med kognitive handicap, kan have svært ved at forstå det. Information og viden er en basal nødvendighed i et moderne samfund og skal derfor være fuldt tilgængeligt for alle.

Møder skal være tilgængelige:

I dag er det desværre sædvane at mange offentlige høringer ikke er fysisk tilgængelige for alle. Dertil kommer at møder i partier og foreninger i høj grad også er utilgængelige for mennesker med handicap. Der er i dag ingen krav om at arbejde for flere tilgængelige møder i forbindelse med at der udbetales fx partistøtte eller tipsmidler fra det offentlige til partier og foreninger.

Den nødvendige hjælp i forbindelse med at deltage i demokratiet:

Uanset om man ønsker at deltage i offentlige høringer, i et politisk partis møder eller i en forenings aktiviteter begrænses mange med handicap af mangel på hjælp. Nogle begrænses fordi de ikke har Borgerstyret Personlig Assistance eller ledsagertimer nok, nogle begrænses af deres tolketimer og nogle begrænses af deres kørselsmuligheder. Fx har de som benytter ledsagerordningen kun mulighed for 15 ledsagertimer om måneden og de skal prioriteres mellem indkøb, sociale aktiviteter eller at deltage aktivt i politiske og frivillige foreninger. Er man afhængig af handicapkørsel for at komme frem, har man de fleste steder kun mulighed for at få det der svarer til en tur frem og retur om ugen. Udover aktiviteter uden for hjemmet er det også vigtigt at alle har den fornødne hjælp til at engagere sig i demokratiet hjemmefra, fx at der er den fornødne assistance til at kunne korrespondere med politikere eller at skrive et læserbrev.

Overskud til at kunne engagere sig i demokratiet:

At orientere sig i demokratiet og derefter engagere sig kræver overskud. For mennesker med handicap der er i fleksjob er det en risiko at de forventes at arbejde i så mange timer hver uge at de får opbrugt al deres overskud – og i modsætning til andre borgere der har en almindelig arbejdsuge, ikke har kræfter til at bruge fx torsdag aften til at deltage i et politisk møde.

Ophævn barriererne ved valghandlingen:

I forbindelse med valg og folkeafstemninger er der gode muligheder for at stemme hjemmefra eller fra bilen, men det kniber med tilgængelige information om valget. Der er også flere barrierer, hvis man ønsker at brevstemme eller at stemme på valgstedet, både i form af fysiske barrierer (manglende tilgængelighed) og at man i modsætning til andre ikke kan afgive sin stemme hemmeligt, hvis man har brug for hjælp til dette. Hvis man har brug for hjælp i forbindelse med at man afgiver sin stemme, fx fordi man er ordblind, har et synshandicap eller et bevægehandicap er man tvunget til at lade sig overvåge ved stemmeafgivelsen af én valgtilforordnet, hvis man medbringer egen hjælper. Hvis man har behov for hjælp til stemmeafgivelsen af en valgtilforordnet, skal en anden valgtilforordnet overvåge valghandlingen.

En reel mulighed for at blande sig i den politiske debat

Den politiske debat omkring mennesker med handicap er ofte meget unuanceret og havner ofte i enten den grøft at mennesker med handicap kategoriseres som "svage" eller at man kategoriseres som nogle, der kun ønsker at misbruge det sociale system. Uanset hvilken grøft man proppes i, ender fx ressourcestærke sammen med meget ressourcesvage (med eller uden handicap) eller dem der giver alt hvad de kan til samfundet kommer i gruppe med dem, der faktisk udnytter systemerne. Denne unuancerede debat lægger til stadighed mennesker med handicap mere og mere for had og gør det meget svært at blande sig i den politiske debat, hvis man da ikke har mod på at modtage mange ubehagelige kommentarer. Det er vigtigt at fremhæve den store bredde der er inden for handicapverdenen og at fremhæve positive eksempler, fx i form af rollemodeller, hvis andre end de mest modige skal have mulighed for at involvere sig i demokratiet.

FN's Handicap Konvention

FN's handicapkonvention trådte i kraft i Danmark den 23. august 2009. Dette betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre handicappedes rettigheder, sådan som konventionen foreskriver. Det indebærer på den ene side, at eventuelt eksisterende love, som diskriminerer handicappede, skal fjernes, og at nye love, der sikrer, at handicappede ikke diskrimineres, skal vedtages. Jævnfør ovenstående mener vi, at følgende artikler ikke bliver overholdt som de burde.

- Citat fra FN's handicapkonvention artikel 21: "Deltagerstaterne skal træffe alle passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap kan udøve deres ret til ytrings- og meningsfrihed, herunder frihed til at søge, modtage og meddele oplysninger og tanker på lige fod med andre"
- Citat fra FN's handicapkonvention artikel 29: "Deltagerstaterne skal sikre personer med handicap politiske rettigheder og muligheden for at nyde dem på lige fod med andre og forpligter sig til:
 - a) at sikre, at personer med handicap effektivt og fuldt ud, direkte eller gennem frit valgte repræsentanter på lige fod med andre kan deltage i det politiske og offentlige liv, herunder at personer med handicap har ret til og mulighed for at afgive deres stemme og modtage valg.
 - b) aktivt at fremme et miljø, hvor personer med handicap effektivt og fuldt ud kan deltage i varetagelsen af offentlige anliggender uden diskrimination og på lige fod med andre, og at fremme deres deltagelse i offentlige anliggender, herunder ved:
 - i) at deltage i ikke-statslige organisationer og foreninger, som beskæftiger sig med landets offentlige og politiske forhold, og i politiske partiers aktiviteter og administration,
 - ii) at etablere og melde sig ind i organisationer af personer med handicap med henblik på at repræsentere personer med handicap på internationalt, nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Opsummering

For at opfylde grundloven og handicapkonventionens krav er det nødvendigt at se på en række tiltag for at sikre at retten til demokrati, herunder at skrevne informationer skal være tilgængelige for alle, at sikre tilgængelige møder, at sikre den nødvendige hjælp i forbindelse med deltagelse i demokratiet, at sikre at der er mulighed for overskud til at kunne involvere sig i demokratiet, at ophæve barriererne ved valghandlingen og at sikre en reel mulighed for at mennesker med handicap kan deltage i den politiske debat.

Udover at Danmark er forpligtet til at overholde grundloven og FNs handicapkonvention er det vigtigt at sikre muligheden for at kunne engagere sig, da fx engagerede og socialt aktive unge har større sandsynlighed for at gennemføre en uddannelse og senere fastholde et arbejde – og at de dermed i højere grad kan bidrage til samfundet i stedet for at blive afhængig af passiv forsørgelse.